

BESLUIT van GS van Utrecht

VERZONDEN 10 AUG. 2018

DATUM	10 augustus 2018	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2018-1146	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81D7231D	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	17 juli 2018	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften en beperkingen - kaart planlocatie - maatregelen aanvraag - meldingsformulieren	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen woningen in Elst en Rhenen

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 17 juli 2018 van BOOT organiserend ingenieursburo, namens Rhenam Wonen, om ontheffing in het kader van artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: wet). Op 1 augustus 2018 heeft u deze aanvraag aangevuld.

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en/of rustplaatsen van de gierzwaluw en de huismus;

ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis,

voor de periode van 15 oktober 2018 tot en met 1 april 2019.

II. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op energiebesparende maatregelen bij 66 woningen in Elst en Rhenen. De werkzaamheden bestaan uit spouwmuurisolatie en aanbrengen van een isolatielaag op het dak onder de pannen. De woningen in Rhenen krijgen een dakoverstek aan de kopse gevels.

Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsartikelen genoemd in artikel 3.1 van de wet voor wat betreft het opzettelijk beschadigen/vernielen van nesten van de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*); artikel 3.5 van de wet voor wat betreft het opzettelijk doden en verstoren en beschadigen/vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 15 oktober 2018 tot en met 1 april 2019.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

IV. Toetsingskader

De gierzwaluw en de huismus zijn beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gierzwaluw

De gierzwaluw is in het plangebied aangetroffen. Binnen het plangebied zijn aan de:

- Schoolweg in Elst, op de zuidoosthoek van nummer 94 en de noordwesthoek van nummer 96 op de gevel achter de goot, twee nestplaatsen vastgesteld. De paren binnen het deelgebied behoren tot een grotere populatie die in de wijk voorkomt.
- Beatrixstraat te Elst zeven nestplaatsen gevonden in de oostelijke en westelijke blokken. Alle nestplaatsen bevonden zich op de hoeken van de blokken op de gevel achter de goot. In totaal zijn er zeven nestplaatsen vastgesteld. De paren binnen het deelgebied behoren tot een grotere populatie die in de Oranjebuurt voorkomt.
- Prunuslaan te Rhenen twee nestplaatsen vastgesteld (Prunuslaan 26 en 30). Op grond van de aanwezigheid van meerdere nestlocaties binnen enkele tientallen meters van het deelgebied is geconcludeerd dat de paren in het deelgebied geen geïsoleerde populatie vormen.

Door de werkzaamheden worden elf nestplaatsen van de gierzwaluw aangetast. De uitvoering van het project vindt buiten de broedtijd plaats, zodat verstoring van de voortplanting wordt voorkomen. Als alternatieve verblijfplaatsen worden voor de gierzwaluw, minimaal in vijfvoud, gierzwaluwkasten gerealiseerd. In de woningen aan de Schoolweg in Elst zijn tien voorzieningen voor de twee nestplaatsen gepland en aan de Beatrixstraat worden voor de zeven nestlocaties alle kopse gevels tot aan de kruising met de Woudweg van de neststenen voorzien. Hiervan zijn er 48 bedoeld voor het deelgebied Beatrixstraat binnen het plangebied. Aan de Prunuslaan in Rhenen worden 20 alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd voor de twee nestlocaties. In totaal worden voor de aan te tasten verblijfplaatsen 78 alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd. Echter, ondanks het aanbieden van alternatieven worden er nestlocaties van de gierzwaluw vernield. Ontheffing van het verbod op het vernielen van een voortplantingsplaats van de gierzwaluw blijft dan ook noodzakelijk.

De gierzwaluw is een betrekkelijk algemene soort in het stedelijk gebied en bevindt zich niet op de Rode lijst. De gierzwaluw is in Nederland een algemeen voorkomende trekvogel die voornamelijk in de broedperiode in Nederland aanwezig is. Het aantal broedparen is in de periode 1998-2000 geschat op 30.000-60.000 paren (www.sovon.nl). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Huisumus

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Op drie locaties aan de Prunuslaan te Rhenen zijn nestplaatsen van de soort gevonden. De nestlocaties liggen bij elkaar rond de kruising van de Prunuslaan met de Esdoornlaan en bevonden zich op de nummers 1 (zuidwesthoek), 4/6 (noordkant) en 8 (noordwesthoek). In alle gevallen bevonden de nesten zich onder de eerste rij dakpannen. De drie paar binnen het deelgebied vormen geen geïsoleerde populatie.

Door de werkzaamheden worden drie nestplaatsen van de huismus aangetast. De uitvoering van het project vindt buiten de broedtijd plaats, zodat verstoring van de voortplanting wordt voorkomen. Als alternatieve verblijfplaatsen worden neststenen in viervoud in de kopse gevels van de woningen ingemetseld. Hiervoor worden de oost- en westgevels gebruikt. De westgevels zijn relatief warm, maar door de voorziening onder de nieuw te creëren overstek te plaatsen wordt oververhitting voorkomen. De voorzieningen zijn rond de oorspronkelijke locatie gepland zodat er contact blijft met andere territoria van de huismus in de directe omgeving. Het plaatsen van de kasten vindt in het najaar van 2018 plaats, ruim voor aanvang van het komende broedseizoen. Echter, ondanks het aanbieden van alternatieven worden er nestlocaties van de huismus vernield. Ontheffing van het verbod op het vernielen van een voortplantingsplaats van de huismus blijft dan ook noodzakelijk.

De huismussenpopulatie in Nederland is sinds het jaar 1970 afgenomen. Toen werd het aantal broedparen geschat op 1 à 2 miljoen. Tussen 1990 en 2000 is het aantal huismussen in Nederland ongeveer gehalveerd. Sinds 2000 lijkt het of het aantal broedparen van de huismus in Nederland is gestabiliseerd. Na de merel is de huismus nog steeds de meest algemene broedvogel in Nederland. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de huismus niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Binnen het plangebied zijn twee paarverblijfplaatsen vastgesteld aan de Schoolweg te Elst en de Prunuslaan te Rhenen. Ook zijn twee zomerverblijfplaatsen vastgesteld op de Beatrixstraat (stootvoeg op de noordoosthoek van nummer 60) en de Prunuslaan (nummers 25-29). Het gebruik van de verblijfplaatsen door de gewone dwergvleermuis als winterverblijfplaats wordt niet uitgesloten.

Door de werkzaamheden zullen de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden aangetast. Er zal vanaf medio oktober 2018 (buiten de kwetsbare paarperiode) worden gewerkt om de voortplanting van de gewone dwergvleermuis niet te verstoren. Tevens zijn de dieren in oktober nog niet in de lethargische fase, zodat eventueel overwinterende dieren in staat zijn een alternatief te zoeken. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden permanente voorzieningen in de directe omgeving gerealiseerd om de beschikbaarheid van verblijfplaatsen op de locatie te waarborgen. Vervolgens worden minimaal drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis ongeschikt gemaakt zodat de aanwezige exemplaren de tijd hebben om een alternatief te zoeken. Er worden alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis gerealiseerd bestaande uit één invliegopening en één of twee gekoppelde inbouwstenen. Op deze wijze biedt de voorziening meer mogelijkheden voor vleermuizen. Op alle drie de locaties wordt in meer dan viervoud gecompenseerd op geschikte locaties in de directe omgeving van de huidige verblijfplaatsen. Echter, ondanks het aanbieden van alternatieven worden er verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuizen vernield, en worden vleermuizen verstoord. Door de verborgen levenswijze van de soort is het bovendien niet geheel uit te sluiten dat er één of enkele exemplaren gedood worden door de werkzaamheden. Ontheffing van het verbod op het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en vernielen van voortplantingsplaatsen van de gewone dwergvleermuis blijft dan ook noodzakelijk.

De gewone dwergvleermuis is een algemene soort in het stedelijk gebied. Het is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuissoort. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Belang van de aanvraag

U heeft ten aanzien van de gierzwaluw en de huismus ontheffing aangevraagd op grond van het belang "Volksgezondheid of openbare veiligheid". U heeft ten aanzien van de gewone dwergvleermuis ontheffing aangevraagd op grond van het belang "Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten".

In 2015 is het klimaatakkoord van Parijs gesloten, wat heeft geleid tot het huidige Nationaal Klimaatakkoord. Onderdeel hiervan is het verduurzamen van bestaande bebouwing en het terugdringen van de CO₂-uitstoot. De Rijksoverheid heeft in dit kader met de woningcorporaties afgesproken dat de woningvoorraad in 2021 gemiddeld energielabel B heeft en in 2050 energieneutraal is. De betrokken woningen zijn nauwelijks geïsoleerd (op dubbel glas na) en voldoen volstrekt niet aan de opgelegde norm. Volgens het Plan van aanpak Energiebesparende Gebouwde Omgeving (2011) is het verlagen van energiekosten gunstig voor het behalen van diverse doelstellingen, zoals het verduurzamen van de woningen en de verlaging van woonlasten. Een energie-onzuinige woning leidt naast de negatieve milieueffecten ook tot hoge woonlasten. Energiebesparing draagt bij aan de betaalbaarheid van de huurwoning, wat de koopkracht van de huurder met lagere inkomens ten goede komt (sociale huursegment). De ingrepen zorgen voor een vermindering in het benodigde gebruik van fossiele brandstoffen waardoor er minder emissies zijn van schadelijke stoffen. Lagere emissies leiden tot een verbeterde luchtkwaliteit en dit heeft een positief effect op de volksgezondheid.

De te renoveren woningen zijn daarnaast verouderd en raken potentieel in verval wanneer geen werkzaamheden uitgevoerd worden. Warme lucht die ontsnapt via koudebruggen kan zorgen voor een extra verbruik. De warme lucht zal op haar beurt ook condenseren wat zorgt voor schimmelplekken. Vocht in huis vormt daardoor ook een bedreiging voor de gezondheid. Mensen kunnen gezondheidsklachten ondervinden door vocht in de woning. Vocht bevordert de ontwikkeling van schimmels, bacteriën en huisstof, die een bedreiging vormen voor de gezondheid van de bewoners. Wetenschappelijke studies bij adolescenten die ademhalingsstoornissen hebben, tonen aan dat 83% van de gevallen van astma, astmatische bronchitis en chronische bronchitis en 87% van de gevallen van chronische neusverkoudheid, voorkomen bij adolescenten die in vochtige huizen wonen (bron: www.perfectkeur.nl). In ander onderzoek is daarnaast een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen. Het is waarschijnlijk dat schimmels een rol spelen in de relatie tussen vochtige woningen en gezondheidseffecten, maar een kwantitatieve onderbouwing hiervan ontbreekt nog (bron: www.rivm.nl).

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen "Volksgezondheid of openbare veiligheid" en "Volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten" voldoende onderbouwd zijn om de negatieve effecten op de gierzwaluw, de huismus en de gewone dwergvleermuis te rechtvaardigen.

Alternatievenafweging

De werkzaamheden zijn locatiespecifiek. Er zijn derhalve geen alternatieve locaties voor uitvoering van het plan in beschouwing genomen.

De daken van alle woningen in het plangebied en de spouwmuren zijn niet of onvoldoende geïsoleerd. De woningen van corporaties moeten vóór 2021 een energie-index hebben die ligt tussen de 1,2 en 1,4. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om de wanden en het dak van de woningen te isoleren.

Er zijn hier geen andere of betere methoden toe te passen om dit doel te realiseren waarbij de verblijven van aangevraagde soorten in stand kunnen blijven. De renovatiewerkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare perioden voor de gewone dwergvleermuis (kraam en winterperiode), gierzwaluw en huismus (broedperiode) waarmee doden van dieren wordt voorkomen en er ook geen nadelige effecten optreden door verlies aan broedmogelijkheid in het plangebied. Tevens wordt doden van de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen door het nemen van werende maatregelen.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

VI. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in de artikelen 3.3 en 3.8 van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officiële bekendmakingen.nl

IX. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

X. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- RUD Utrecht, Postbus 85242, 3508 AE Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

A black rectangular box redacting the signature of the official.

Mevr. mr. S.L. Munsel
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van **BOOT** organiserend ingenieursburo, namens **Rhenam Wonen** en de aanvulling hierop van 1 augustus 2018, gelet op de artikelen 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Rhenam Wonen

Adres: Postbus 188

Postcode en woonplaats: 3910 AD Rhenen

Ontheffing 81D7231D voor het tijdvak van: 15 oktober 2018 tot en met 1 april 2019

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten en/of rustplaatsen van de gierzwaluw (*Apus apus*) en de huismus (*Passer domesticus*);

van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft onderstaande adressen binnen de planlocatie zoals weergegeven in bijlage 2:

- Elst, Beatrixstraat 43, 45, 53, 63
- Elst, Beatrixstraat 52, 60, 66
- Elst, Schoolweg 86-104 (even)
- Rhenen, Prunuslaan 1, 31-37 (oneven)
- Rhenen, Prunuslaan 4, 6, 8, 26, 30
- Rhenen, Eikenlaan 38.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Servicebureau van de provincie Utrecht,
4. Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
5. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
6. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
7. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen, het bijgevoegde meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen en naar de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht te sturen. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 12 bijgevoegd te zijn.

Specifieke voorschriften

8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. Het logboek dient bijgevoegd te worden bij de melding 'gereedkomen werkzaamheden'.
9. De maatregelen, genoemd in de hoofdstukken 8 t/m 11 van het bijgevoegde 'Activiteitenplan van 17 juli 2018, dienen te worden opgevolgd (bijlage 3 bij dit besluit).
10. De werkzaamheden dienen plaats te vinden buiten de kwetsbare periode van de soorten. De kwetsbare perioden en momenten zijn in beginsel*:
 - a. Gewone dwergvleermuis: van 15 augustus tot 15 oktober en van 1 november tot 1 april;
 - b. Gierzwaluw: broedperiode van 15 april tot 31 augustus;

- c. Huismus: broedperiode van 1 maart tot 31 augustus en bij strenge vorst (vanaf -10,0°C) of een sneeuwdek van meer dan 2 cm.

*De perioden kunnen door klimatologische omstandigheden afwijken. Dit ter beoordeling van de ecologische deskundige.

11. De exclusion flaps en andere maatregelen voor het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, dienen vanaf half oktober en in ieder geval drie dagen voorafgaand aan het begin van de kwetsbare winterperiode te worden aangebracht. Het juiste moment hiervoor hangt af van de klimatologische omstandigheden en dient te worden bepaald door de bij het project betrokken ecooloog.
12. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
13. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
14. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit na te leven. Het werkprotocol dient naar de RUD Utrecht meegestuurd te worden met de startmelding werkzaamheden.
15. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
16. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 2 Kaart planlocatie

Figuur 1. Globale ligging pilots (rood) in Elst (l) en Rhenen (r).

8 Effectanalyse en maatregelen Gewone dwergvleermuis

8.1 Effecten Gewone dwergvleermuis

De ingreep leidt zowel in Elst als Rhenen tot verlies van één paarverblijf en één klein zomerverblijf van de Gewone dwergvleermuis. De effecten zijn van lokale aard, omdat in Rhenen en Elst tientallen van dergelijke verblijven zijn te verwachten. Directe verstoring van de voortplanting en sterfte zijn niet aan de orde, omdat de ingrepen gepland zijn buiten de kwetsbare perioden en voor aanvang vleermuiswerende maatregelen worden uitgevoerd. Voorafgaand aan de ingrepen worden permanente voorzieningen voor de functie paar- en klein zomerverblijf gerealiseerd. Door de genomen mitigerende en compenserende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de beschikbaarheid en het aanbod van verblijfplaatsen voor Gewone dwergvleermuis.

8.2 Mitigatie Gewone dwergvleermuis

Er worden drie maatregelen genomen om negatieve effecten op de soort tijdens en na de uitvoering van het project te voorkomen. Ten eerste vindt de uitvoering buiten de baltsperiode plaats om de voortplanting niet te verstoren. Ten tweede wordt vleermuisvriendelijk gewerkt om eventueel aanwezige dieren de tijd te geven om een alternatief te zoeken. Ten derde worden permanente voorzieningen in de directe omgeving gerealiseerd om de beschikbaarheid van verblijfplaatsen op de locatie te waarborgen.

8.2.1. Ontzien kwetsbare perioden

De uitvoering is gepland vanaf medio oktober 2018. Op deze wijze wordt de balstijd ontzien. Tevens zijn de dieren in oktober nog niet in de lethargische fase, zodat eventueel overwinterende dieren in staat zijn een alternatief te zoeken.

8.2.2. Werende maatregelen

De verblijven bevinden zich waarschijnlijk in de spouw, omdat de gevels zijn voorzien van open stootvoegen. Daarnaast is dit te verwachten op grond van de waarnemingen tijdens het veldonderzoek. Verblijfplaatsen onder de pannen zijn met name in Rhenen niet uit te sluiten, omdat hier de hoekpannen zonder overstek over de gevels liggen. Het is onmogelijk om de pannen vooraf te verwijderen, omdat dit lekkage kan veroorzaken. De volgende vleermuiswerende maatregelen worden voor de sloop genomen:

- Op locaties waar verblijven zijn geconstateerd worden de ventilatieopeningen in de gevel gedicht op één opening na. Hierop wordt een exclusion flap geplaatst.
- Toegang tot de spouw via de spleet naast kozijnen is niet aannemelijk, omdat de kozijnen recent zijn vervangen.
- De maatregelen worden uiterlijk begin november genomen bij een gunstige weersverwachting.
- Na het nemen van bovenstaande maatregelen wordt minimaal drie dagen gewacht voordat met spouwisolatie wordt begonnen.
- In de tussentijdse periode bedraagt de avondtemperatuur minimaal 7°C.
- Bij aanvang van de dakrenovatie worden eerst de blokken behandeld waar verblijven zijn vastgesteld. Dieren die zich onder de pannen bevinden kunnen zo voor ze in winterslaap zijn op eigen kracht een alternatief zoeken.

- Wanneer tijdens het project onverhoopt vleermuizen in winterslaap worden aangetroffen wordt direct een vleermuisdeskundige ingeschakeld.

8.2.3. Permanente voorzieningen

Als vervanging van de verblijven wordt de inbouwsteen IB VL 01 (fig. 10) van Vivara pro toegepast met één invliegopening en één of twee gekoppelde inbouwstenen. Op deze wijze biedt de voorziening meer mogelijkheden voor vleermuizen, bijvoorbeeld ook een kraamkolonie. De gekoppelde stenen zijn alleen nuttig op warme locaties op het zuiden en westen. De kopse gevels zijn het meest geschikt voor inbouwstenen, omdat op deze locatie weinig of geen overlast is te verwachten van uitwerpselen. Op alle drie de locaties wordt in meer dan viervoud gecompenseerd. In deelgebied Schoolweg Elst gaat het om vijf voorzieningen, waarvan twee dubbele (fig. 11). In deelgebied Beatrixstraat worden tien enkele voorzieningen aangebracht. Hiervan zijn er zes bedoeld voor en vier ten behoeve van een zomerverblijf elders in de Beatrixstraat. Dit project komt in een later stadium aan bod. De kopse gevels in dit deelgebied hebben geen warme expositie, waardoor dubbele voorzieningen niet nuttig worden geacht. In deelgebied Prunuslaan zijn negen voorzieningen gepland, waarvan twee dubbele op zuidgevels (fig. 12). Het aanbrengen gebeurt op aanwijzing van een deskundig ecooloog.

Figuur 10. Vivara pro IB VL 01 met een invliegopening en één verblijfsdeel.

Figuur 11. Mitigerende maatregelen t.b.v. Gewone dwergvleermuis in Elst.

Figuur 12. Mitigerende maatregelen t.b.v. Gewone dwergvleermuis in Rhenen.

8.3 Staat van instandhouding

De Gewone dwergvleermuis is een algemene soort in het stedelijk gebied en bevindt zich niet op de Rode lijst. Het is in Nederland de meest algemeen voorkomende vleermuissoort. Het plangebied speelt slechts een kleine rol in het netwerk van de Gewone dwergvleermuis in Rhenen. Op grond van de beschikbare alternatieven, te realiseren voorzieningen en de periode en wijze van uitvoering is een negatief effect op de Gewone dwergvleermuis uit te sluiten.

9 Effectanalyse en maatregelen Gierzwaluw

9.1 Effecten Gierzwaluw

De ingreep leidt tot verlies van negen nestplaatsen van Gierzwaluw in Elst en twee in Rhenen. De effecten zijn van lokale aard, omdat het om slechts een klein percentage van de gierzwaluwpopulatie in Elst en Rhenen gaat. Verder is het project niet van invloed op het leefgebied rond de nestplaatsen en zijn de betrokken vogels onderdeel van een grotere populatie. Directe verstoring van de voortplanting en sterfte zijn niet aan de orde, omdat de ingrepen gepland zijn buiten de broedtijd. Voorafgaand aan de ingrepen worden permanente voorzieningen voor de functie nestplaats gerealiseerd. Door de genomen mitigerende en compenserende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de beschikbaarheid en het aanbod van nestplaatsen voor Gierzwaluw.

9.2 Mitigatie Gierzwaluw

De uitvoering van het project vindt buiten de broedtijd plaats, zodat verstoring van de voortplanting wordt voorkomen.

9.3 Compenserende maatregelen

Als compensatie van de elf nestplaatsen worden neststenen van het type Vivara pro IB GZ 03 (fig. 13) in de kopse gevels van de woningen ingemetseld vlakbij de oorspronkelijke invliegplaatsen. De oorspronkelijke nestlocaties worden minimaal in vijfvoudig gecompenseerd. In de woningen aan de Schoolweg in Elst zijn tien voorzieningen voor twee nestplaatsen gepland en aan de Beatrixstraat worden voor de zeven nestlocaties alle kopse gevels tot aan de kruising met de Woudweg van de neststenen voorzien met in totaal 66 voorzieningen. Hiervan zijn er 48 voor deelgebied Beatrixstraat bedoeld (overcompensatie met 13 voorzieningen). De overige 18 kasten zijn bedoeld als compensatie voor nestlocaties in de Beatrixstraat die buiten het deelgebied liggen en voor nestlocaties in de Irenestraat. De oostzijde van de Beatrixstraat en Irenestraat vallen onder een project dat in een later stadium aan bod komt. In de Prunuslaan in Rhenen zijn twintig voorzieningen gepland voor twee nestlocaties. Er wordt hier dus overgecompenseerd met een factor 10. De totale compensatie in Elst en Rhenen tezamen bedraagt 96 voorzieningen (fig. 14 & 15). De voorzieningen worden na afloop van het broedseizoen (15 aug) en voor aanvang van het broedseizoen in 2019 (1 mei) aangebracht. Omdat de voorzieningen zich vlakbij de oorspronkelijke nestplaatsen bevinden is het de verwachting dat de neststenen komend broedseizoen direct in gebruik worden genomen.

Figuur 13.
Vivara pro
gierzwaluwsteen
IB GZ 03.

9.4 Staat van instandhouding

De Gierzwaluw is een betrekkelijk algemene soort in het stedelijk gebied en bevindt zich niet op de Rode lijst. Het plangebied speelt een vrij kleine rol in de totale populatie van Elst. De voorzieningen zijn bekende effectieve maatregelen

en worden aangebracht op een gunstige locatie, zodat aangenomen kan worden dat de voorzieningen geschikt zullen zijn voor de gierzwaluw als alternatieve verblijfplaatsen. De gierzwaluw is in Nederland een algemeen voorkomende trekvogel die voornamelijk in de broedperiode in Nederland aanwezig is. Het aantal broedparen is in de periode 1998-2000 geschat op 30.000-60.000 paren (www.sovon.nl). Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gierzwaluw niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Figuur 14. Mitigerende maatregelen t.b.v. Gierzwaluw in Elst.

Figuur 15. Mitigerende maatregelen t.b.v. Gierzwaluw in Rhenen.

10 Effectanalyse en maatregelen Huismus

10.1 Effecten Huismus

De ingreep leidt tot verlies van drie nestplaatsen van Huismus. De effecten zijn van lokale aard, omdat het om slechts een klein percentage van de huismussenpopulatie in Rhenen gaat. Verder is het project niet van invloed op het leefgebied rond de nestplaatsen en zijn de betrokken vogels onderdeel van een grotere populatie. Directe verstoring van de voortplanting en sterfte zijn niet aan de orde, omdat de ingrepen gepland zijn buiten de broedtijd. Voorafgaand aan de ingrepen worden permanente voorzieningen voor de functie nestplaats gerealiseerd. Door de genomen mitigerende en compenserende maatregelen zijn er geen effecten in tijd en ruimte te verwachten op de beschikbaarheid en het aanbod van nestplaatsen voor Huismus.

10.2 Mitigatie Huismus

De uitvoering van het project vindt buiten de broedtijd plaats, zodat verstoring van de voortplanting wordt voorkomen.

10.3 Compenserende maatregelen

Als compensatie van de drie nestplaatsen worden neststenen van het type Vivara pro NK MU 06 (fig. 17) in de kopse gevels van de woningen ingemetseld. Hiervoor worden de oost- en westgevels gebruikt. De westgevels zijn relatief warm, maar door de voorziening onder de nieuw te creëren overstek te plaatsen wordt oververhitting voorkomen. Het is gebruikelijk om in tweevoud te compenseren. Vanwege het geringe aantal betrokken nestlocaties zou de keuzemogelijkheid aan vervangende nestgelegenheid met zes voorzieningen beperkt zijn. Daarom is ervoor over te compenseren in viervoud. De oorspronkelijke nestlocaties worden in viervoud gecompenseerd (fig. 16). De voorzieningen zijn rond de oorspronkelijke locatie gepland zodat er contact blijft met andere territoria van Huismus in de directe omgeving. Het plaatsen van de kasten vindt in het najaar van 2018 plaats, ruim voor aanvang van het komende broedseizoen.

Figuur 16. Mitigerende maatregelen t.b.v. Huismus in Rhenen.

De Huismus is geen ongewone, maar ook zeker geen zeer algemene soort in Rhenen. De soort bevindt zich landelijk gezien op de Rode lijst. Het plangebied speelt echter slechts een kleine rol voor de populatie in Rhenen. Op grond van te realiseren voorzieningen en de periode en wijze van uitvoering is een negatief effect op Huismus uit te sluiten.

De huismussenpopulatie in Nederland is sinds het jaar 1970 afgenomen. Toen werd het aantal broedparen geschat op 1 à 2 miljoen. Tussen 1990 en 2000 is het aantal huismussen in Nederland ongeveer gehalveerd. Sinds 2000 lijkt het of het aantal broedparen van de huismus in Nederland gestabiliseerd. Na de merel is de huismus nog steeds de meest algemene broedvogel in Nederland. Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de huismus niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Figuur 17. Vivara pro nestkast huismus NK MU 06.

11 Overzicht mitigerende en compenserende maatregelen

Algemeen: Ecologische begeleiding door dhr. M. Bleijerveld

Planning werkzaamheden	
Dakrenovatie	2 ^e helft oktober 2018 - december 2018
Spouwisolatie	December 2018

Gewone dwergyleermuls			
Effect	maatregelen	Locatie	Periode
Elst			
Verlies 2 verblijven	Werende maatregelen	Schoolweg Beatrixstraat 60	okt 2018
	Dubbele inbouwkasten	Schoolweg 10 Schoolweg 86	Najaar 2018
	Enkele inbouwkasten	Schoolweg 94 Schoolweg 96 Schoolweg 104 Beatrixstraat 52-66 Beatrixstraat 37-63	Najaar 2018
Rhenen			
Verlies 2 verblijven	Werende maatregelen	Eikenlaan 38 Prunuslaan 31	okt 2018
	Dubbele inbouwkasten	Eikenlaan 38 Eikenlaan 77	Najaar 2018
	Enkele inbouwkasten	Prunuslaan 24 Prunuslaan 32 Prunuslaan 25 Prunuslaan 29a Prunuslaan 31 Prunuslaan 37 Prunuslaan 39	Najaar 2018

Huisbus			
Effect	maatregelen	Locatie	Periode
Rhenen			
Verlies 3 nestplaatsen	Inbouwkast	2x Prunuslaan 1 2x Prunuslaan 7 2x Prunuslaan 9 2x Prunuslaan 2 2x Prunuslaan 8 2x Prunuslaan 10	Najaar 2018

Gierzwaluw			
Effect	maatregelen	Locatie	Periode
Elst			
Verlies 9 nestplaatsen	Inbouwkast	2x Schoolweg 86 3x Schoolweg 94 3x Schoolweg 96 2x Schoolweg 104 2x Beatrixstraat 1, 3, 5, 9, 11, 13, 19, 21, 27, 29, 35, 37, 43, 45, 53, 55, 63 2x Beatrixstraat 2, 8, 10, 16, 18, 24, 26, 32, 34, 40, 42, 48, 52, 58, 60, 66	Najaar 2018
Rhenen			
Verlies 2 nestplaatsen	Inbouwkast	2x Prunuslaan 15 2x Prunuslaan 17 2x Prunuslaan 23 2x Prunuslaan 25 2x Prunuslaan 29A 2x Prunuslaan 16 2x Prunuslaan 18 2x Prunuslaan 24 2x Prunuslaan 26 2x Prunuslaan 32	Najaar 2018

Meldingsformulier start werkzaamheden ontheffing

Behoort bij beschikking met:

- zaakkenmerk: Z-WNB-RI-REG-2018-1146
- briefnummer: 81D7231D
- datum: 10 augustus 2018
- planlocatie: Rhenen en Elst
- ontheffinghouder: Rhenam Wonen
 - Contactpersoon: [REDACTED]
 - Telefoonnummer: [REDACTED]

De ontheffinghouder zorgt ervoor dat dit formulier ten minste twee weken voordat met de werkzaamheden wordt begonnen, ingevuld en ondertekend wordt opgestuurd of gemaild naar onderstaand adres. Indien de ontheffinghouder binnen twee weken wil starten met de werkzaamheden moet deze contact opnemen met de RUD Utrecht.

Gegevens van het werk:

Startdatum werk _____

Mogelijke einddatum werk _____

Bijzonderheden:

Plaats en datum

Naam en handtekening

Opsturen naar:

RUD Utrecht
Team Bodem, Water en Natuur
Postbus 85242
3508 AE Utrecht
Email: info@rudutrecht.nl
Telefoonnummer: 030-7023300

Meldingsformulier gereedkomen werkzaamheden ontheffing

Behoort bij beschikking met:

- zaakkenmerk: Z-WNB-RI-REG-2018-1146
- briefnummer: 81D7231D
- datum: 10 augustus 2018
- planlocatie: Rhenen en Elst
- ontheffinghouder: Rhenam Wonen
 - Contactpersoon: [REDACTED]
 - Telefoonnummer: [REDACTED]

De ontheffinghouder zorgt ervoor dat dit formulier tenminste één week na gereedkomen van de werkzaamheden ingevuld en ondertekend wordt opgestuurd of gemaild naar onderstaand adres.

Gegevens van het werk:

Einddatum werk _____

Bijzonderheden:

Plaats en datum

Naam en handtekening

Opsturen naar:

RUD Utrecht
Team Bodem, Water en Natuur
Postbus 85242
3508 AE Utrecht
Email: info@rudutrecht.nl
Telefoonnummer: 030-7023300